

PROGRAMFAG

SAMFUNNSGEOGRAFI

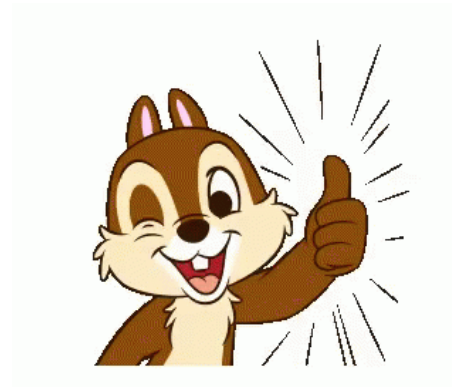
SAMFUNNSGEOGRAFI

KJERNEELEMENTER

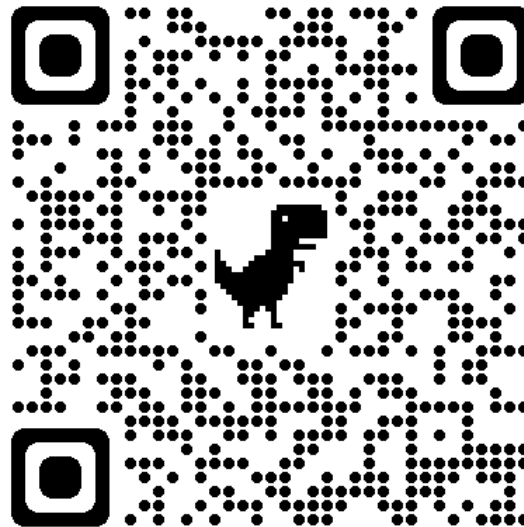
- Planlegging og ressursforvaltning
- Globalisering og bærekraftig utvikling
- Befolkning og geografisk mobilitet
- Samfunnsgeografiske metode og teknologi

Nytt læreverk

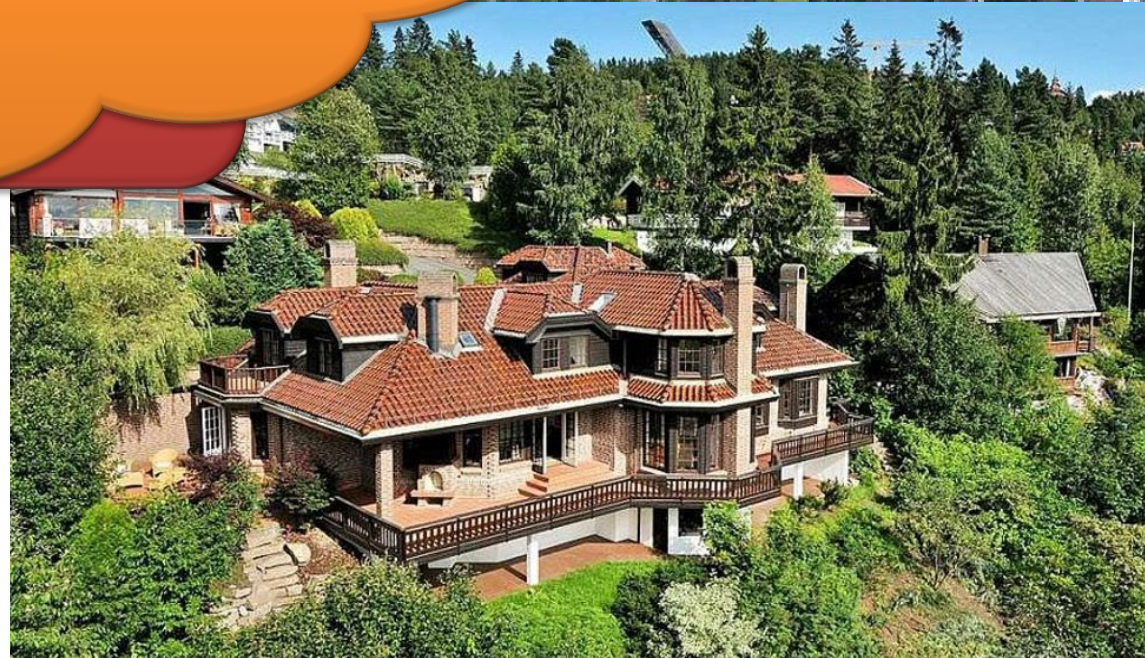
<https://samfunnsgeografi.cappelendamm.no/verksforside>

Planlegging og ressursforvaltning

Handler om hvordan vi planlegger
samfunn og arealer for framtiden.

Hvordan har byer utviklet seg?
Hva er et godt bomiljø?
Har hjemstedet noe å si for en
persons identitet?

Bomiljøer

1

1.1 Stedsidentitet

1.2 Bosetting

1.3 Urfolkenes land

1.1 Stedsidentitet

Rom og sted

Rom og sted er ord vi kjenner. Men hvordan defineres begrepet? Og hva betyr det...

Stedsidentitet

Hva er stedsidentitet, og hvordan formes den? Det skal du lære mer om i denne...

Fire steder i Norge

Vi skal bli bedre kjent med stedsidentitet på Furuset, i Bærum, i Egersund og i...

1.2 Bosetting

Hva er en by?

Folk flest bor i byer. Men hvordan definerer man en by? Og hvilken by er egentlig størst...

Bosettingsmønstre

I denne leksjonen skal du lære om hvorfor mennesker bor der de bor, og hvorfor det bor flere...

Byplanlegging

A planlegge bomiljøer er en kunst. Du skal her lære mer om hvordan det kan gjøres.

1.3 Urfolkenes land

Urfolk

Hvem er urfolk, og hva kjennetegner måten urfolk lever og bor på? Det finner du ut av i...

Samenes hjemland

Vi skal se nærmere på samisk kultur, historie og næringsgrunnlag.

Ung og samisk

Fem unge mennesker forteller om sin hverdag, sine drømmer, bekymringer og tanker rundt...

Globalisering og bærekraftig utvikling

Hvordan kan
fattige land
utvikles?

bæ

Levekårsforskjeller ^

2

2.1 Vil velstanden vår vare?

2.2 Industrialisering og utvikling

2.1 Vil velstanden vår vare?

Hvorfor ble Norge et rikt land?

Norge regnes som et av verdens rikeste land. Men hvordan ble det egentlig slik?

Fra jordbrukssamfunn til tjenestesamfunn

Industrialisering endrer ikke bare hvordan varer produseres. Det endrer hele samfunnet.

Et bærekraftig næringsgrunnlag?

Hvordan kan vi sikre et bærekraftig næringsgrunnlag? Hva må vi ofre for å få det til?

2.2 Industrialisering og utvikling

Utviklingsteorier

Hvordan kan land utvikles for å oppnå bedre levekår? Det forsøker utviklingsteorier å gi svaret på.

Kina

I denne leksjonen skal vi lære mer om industrialisering i Kina.

Befolkning- og geografisk mobilitet

Handler om sammenhenger mellom befolkningsutvikling og økonomiske, sosiale og politiske sider ved samfunnsutviklingen.

Hvorfor flytter folk
fra hjemstedet sitt?

Hvorfor er det slik at ungdom i Norge kan ta seg en lang utdanning, mens ungdom i andre land må jobbe?

Vil vi ha industriarbeidsplasser i Norge om 10 år, eller vil all industri bli flyttet til lavkostland?

Migrasjon og befolkningsutvikling

3

3.1 Befolkningsutvikling

3.2 Regioner

3.3 Migrasjon

3.1 Befolkningsutvikling

Demografi

Vi skal lære om sammenhenger mellom død, fødsler, flytting og andre samfunnsforhold.

Befolkningspolitikk

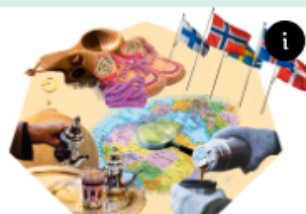
Hvordan legger samfunn til rette for at befolkningen skal få færre eller flere barn?

3.2 Regioner

Administrative regioner

Administrative regioner kan sies å være den opprinnelige regiontypen. Det skal du lære mer om i denne leksjonen.

Kulturelle regioner

I en kulturell region har innbyggerne flere kulturelle fellestrekk. Du skal her lære mer om kulturelle regioner.

3.3 Migrasjon

Hva driver flytting?

Du skal her lære om historiske og nåværende årsaker til at mennesker flytter fra hjemstedet sitt.

Internasjonal migrasjon

Hvor går de største flyttestrømmene over landegrenser, og hvorfor? Det skal du lære om i denne leksjonen.

Innvandring i Norge

I denne leksjonen skal vi se nærmere på hvem som flyttet til Norge før, og hvem som flytter hit nå.

Samfunnsgeografiske verktøy og metoder

For å finne svar på disse og flere andre spørsmål benytter geografene seg av ulike verktøy og metoder.

I samfunnsgeografi får du derfor lære litt om kart og om kvantitativ og kvalitativ metode.

Metode

4

Feltarbeid

5

Samfunnsgeografiske metoder

i

GIS

GIS er et viktig verktøy i geografifaget. Men hva er det, og hva kan det brukes til?

i

Kvalitative og kvantitative metoder

Her skal du lære mer om hvordan man kan innhente kunnskap når man jobber med samfunnsgeografi.

i

Kildekritikk

Hvordan skiller man fakta fra falsk informasjon og konspirasjonsteorier? I denne teksten får du noen gode tips.

Å jobbe med feltarbeid

i

Å jobbe med feltarbeid

Her lærer du, steg for steg, hva man burde tenke på når man skal gjennomføre et feltarbeid.

EKSAMEN

Programfag	Ordning
Samfunnsgeografi	Elevene kan trekkes ut til muntlig eksamen.

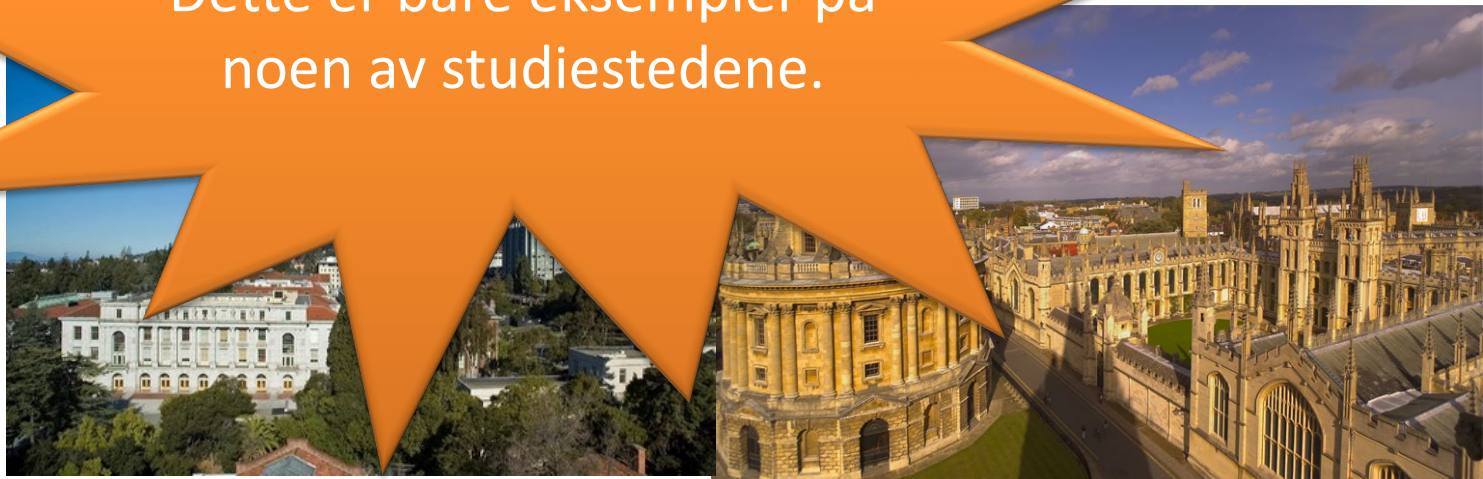
UNIVERSITETET I BERGEN

UiO • Universitetet i Oslo

Dette er bare eksempler på
noen av studiestedene.

Hvor kan jeg
studere
geografi?

Berkeley
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

UNIVERSITY OF
OXFORD

- Arealplanlegging
- Kartlegging
- Miljøforvaltning
- Næringsplanlegging
- Regional utvikling
- Samferdsel
- Bistands- og utviklingsarbeid
- Undervisning (grunnskole, videregående skole, høyskole og universitet)
- Forskning

Hva kan geografer
jobbe med?

Universitetet i Bergen

- [Geografi](#)

Universitetet i Oslo

- [Samfunnsgeografi](#)
- [Naturgeografi](#)

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) som er lokalisert i Trondheim

- [Geografi](#)

Det er også mulig å studere geografi i utlandet for eksempel i:

England

- [Oxford University](#)

Australia

- [The University of Melbourne](#)

USA

- [University of California](#)

Programfag

Sosialkunnskap

Samfunnsgeografi

Sosiologi & sosialantropologi

Politikk & menneskerettigheter

1.0 Bomiljøer

1.1 Livet i byer

Byplanlegging

Introduksjon
Innledning
Romersk byplanlegging
Industribyene
Hagebybevegelsen
Tårnbyer
Test deg selv
Byplanlegging i Norge i dag
Offentlige rom
Fortetting og klimaendringer
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Sammendrag

1.2 Urfolkenes land

Urfolk

Introduksjon
Innledning
Hvem er urfolk?
Kolonisering
Assimilering og motstand
Test deg selv
Urfolksrettigheter
Nasjoner i nasjoner
Oljeutvinning og oljeledninger
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Samenes hjemland

Introduksjon
Innledning
Samenes hjemland
Samiske språk
Koloniseringen av samenes hjemland
Test deg selv
Alta-aksjonen
En kamp mot vindmøller
Natur og rovdyr
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Sammendrag

Fordypningsoppgaver

1.3 Stedsidentitet

Rom og sted

Introduksjon
Innledning
Rom
Absolutt rom
Relativt rom
Relasjonelt rom
Test deg selv
Stedets tre dimensjoner
Test deg selv
Sammendrag
Kilder

Stedsidentitet

Introduksjon
Innledning
Mennesker påvirker steder
Stedsforestillinger
Steder som merkevare
Stedsidentitet påvirker mennesker
Test deg selv
Negative stedsfølelser
Med, mot eller ingenting
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Fire steder i Norge

Introduksjon
Innledning
Egersund
Furuset
Stabekk
Karasjøk
Reflekter og diskuter

Sammendrag

Fordypningsoppgaver

2.0 Levekårsforskjeller

2.1 Vil velstanden vår vare?

Hvorfor ble Norge et rikt land?

Introduksjon
Innledning
Hva er et rikt land?
Det begynte i Storbritannia
Vi kopierte britisk teknologi og politikk
Test deg selv
Naturressursenes betydning for eksport
Vannkraft og aluminium
Norsk aluminiumsindustri i dag
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Fra jordbrukssamfunn til tjenestesamfunn

Introduksjon
Innledning
Jordbrukssamfunn, industrisamfunn og tjenestesamfunn
Fra forbrukersamfunn til bærekraftig tjenestesamfunn?
Test deg selv
Næringsgrunnlag i lokalsamfunn
Frihandel gir globalisering
Rammevilkår, innovasjon og lokaliseringsfaktorer
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Et bærekraftig næringsgrunnlag?

Introduksjon
Innledning
Norges næringsgrunnlag i dag
Bør vi utvikle oljenæringen?
Skal vi eksportere strøm eller aluminium?
Krig synliggjør problemet
Test deg selv
Ny fornybar energi?
Skal vi satse på kjernekraft?
Hvordan skal vi sikre matforsyningen?
Hva skal vi spise?
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Sammendrag

Fordypningsoppgaver

2.2 Industrialisering og utvikling

Utviklingsteorier

Introduksjon
Innledning
Hvordan måler vi utvikling?
Arven fra kolonitiden
Moderniseringsteori og strukturalisme
Krig og konflikt hemmer utvikling
Nyklassisk økonomisk teori
Test deg selv
Kina og Bangladesh på vei mot industrialisering
DR Kongo: et MUL-land
Kenya – mangel på et komparativt fortrinn
Bistand eller blindvei?
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Kina

Introduksjon
Innledning
Avhengighetsteori og planøkonomi
«Det store spranget» som feilet
Inn i verdensøkonomien på egne vilkår
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Sammendrag

Fordypningsoppgaver

3.0 Migrasjon og befolkningsutvikling

3.1 Befolkningsutvikling

Demografi

Introduksjon
Innledning
Demografiske grunnbegreper
Frykt for befolkningseksplasjon
Test deg selv
Den demografiske overgangsmodellen
Variasjoner i den demografiske overgangen
Befolkningspyramider viser demografiske utfordringer
Konsekvenser av befolkningsvekst
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Befolkningspolitikk

Introduksjon
Innledning
Antinatalistisk politikk i Kina
Pronatalistisk politikk i Europa
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Sammendrag

Fordypningsoppgaver

3.2 Regioner

Administrative regioner

Introduksjon
Innledning
Administrative regioner
Strid om fylkesinndeling
Funksjonelle regioner
Test deg selv
Økonomiske regioner
Regional integrasjon
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Kulturelle regioner

Introduksjon
Innledning
Kulturelle regioner
Skandinavia og Norden
Europa – verdensdel eller kulturell region?
Test deg selv
Kulturelle regioner danner egne grenser
Kulturelle regioner og krig
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Sammendrag

Fordypningsoppgaver

3.3 Migrasjon

Hva driver flytting?

Introduksjon
Innledning
Hva driver flytting?
Flytting i jordbrukssamfunnet
Test deg selv
Urbanisering og sentralisering
Fraflytting og fraflyttingsproblemer
Distriktpolitikk
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Internasjonal migrasjon

Introduksjon
Innledning
Over Rio Grande
Fra subkontinentet til Gulfen
Stengte grenser til Europa
Test deg selv
På flukt
Asylsøkere og menneskesmugling
Test deg selv
Reflekter og diskuter
Sammendrag
Kilder

Innvandring i Norge

Sammendrag

Fordypningsoppgaver

4.0 Metode

Begrepsbank

Samfunnsgeografiske metoder

GIS

- Hva er GIS?
- Datum
- Koordinatsystem
- Kartprojeksjoner
- Geografiske data
- Hva kan vi bruke GIS til?

Kvalitative og kvantitative metoder

- Hvordan skaper vi kunnskap om verden?
- Begreper, hypoteser og teorier
- Kvantitativ metode
- Kvalitativ metode

Kildekritikk

- Kildekritikk
- Spørsmål å stille seg selv
- Ikke all forskning holder mål
- Hvordan kan vi vite?
- Når vi ikke kan vite helt sikkert
- Når vi kan vite, men bare i ettertid

Feltarbeid

Å jobbe med feltarbeid

- Innledning
- Å forberede seg til feltarbeid
- Innsamling av data
- Analyse
- Sluttprodukt

Feltarbeid

Sted, rom og stedsidentitet

- Introduksjon
- Forberedelser
- Innsamling av data
- Analyse
- Sluttprodukt

Byutvikling

- Forberedelser
- Innsamling av data
- Analyse
- Sluttprodukt

Bomiljø

- Forberedelse
- Fordypning
- Utforsk
- Innsamling av data
- Presentasjon